МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор (перший проректор)
_____
«30» 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 14 Історія та культура України
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет економіко-гуманітарний, економіки та управління
(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

2021 рік

Робоча програма з дисципліни «Історія та культура України»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»,
освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«01» 07 , 2021 року – 23 с.

Розробники: к.і.н., доц. Чоп В.М., к.і.н., доц. Спудка І.М., к.і.н., доц. Васильчук Т.В.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства та ЗМП

Протокол від « 01 » 07 2021 року № 14

Завідувач кафедри українознавства та ЗМП _____ (Чернова І.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 01 » 07 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією Факультету економіки та управління

Протокол від «30» 08 2021 року № 34

«30» 08 2021 року Голова НМК _____ (В. В. Корольков)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* _____

“ 30 ” 08 2021 року Керівник групи _____ (Гудзь П.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається не випускною кафедрою

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 6</td><td>Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки: «Регіональне управління»</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 7</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання – культурні процеси та процеси державоутворення на території України на різних етапах історичного розвитку</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 180</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8</td><td rowspan="10">Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр</td><td>30 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>– год.</td><td>– год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>120 год.</td><td>164 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>- год</td><td>- год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 % до 70 %
для заочної форми навчання –6 % до 94 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам загальні знання в сфері історії та культури України як складової загальноєвропейського історичного та цивілізаційного простору в умовах європейської інтеграції та глобалізації; вміння описувати та аналізувати феномени української історії та культури засобами академічного письма; здатність до критичного мислення, вміння застосовувати елементи критичного мислення у процесі навчання та професійної діяльності.

Сформувати в студентів базові теоретичні знання з актуальних проблем політичної, економічної, соціальної історії України та історії української культури. Зосередити увагу студентів на найбільш актуальних проблемах: історії українського державотворення, історії української нації на національно-визвольних змаганнь; особливостях історичного та культурного розвитку певних регіонів України; уявлення про зв'язок історії та культури України зі світовою культурою; знання найвидатніших історичних та культурних діячів різних епох.

Завдання: сформувати системні загальні знання з історії та культури України як частини загальноєвропейського історичного та цивілізаційного простору, зокрема, головних етапів, ключових подій, персоналій, політичних, соціальних, мілітарних та культурних здобутків. Розуміти місце і роль історичних та культурологічних наук в структурі людської життєдіяльності; вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, держави; сприяти виробленню високих гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності; розуміти цінність і необхідність збереження історичного і культурного доробку людства та української нації.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Історія та культура України» у студента повинні бути сформовані наступні загальні та спеціальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11.Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 12.Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативноправових та морально-етичних норм поведінки.

СК5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

СК6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10.Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК 11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Компетентності за дисципліною:

- здатність застосовувати загальногуманітарні знання в межах засвоєння предметної області та розуміння професії; навички міжособистісної взаємодії;
- здатність діяти по-громадянськи свідомо та соціально відповідально. здатність розуміти та використовувати основні науково-історичні та культурологічні поняття у повсякденному житті;
- здатність до аналізу історичних та культурних процесів, подій та фактів минулого та сьогодення;
- здатність порівнювати хід української історії та історію української культури з історичним та культурним розвитком інших народів світу, зокрема історіями та культурами народів Західної Європи та Америки;
- здатність брати участь у дискусіях на суспільно-історичні та культурологічні теми;
- здатність вести самостійну дослідницьку роботу;
- здатність до користування категорійно-понятійним апаратом історичної науки та культурології, а також довідниковими матеріалами з історії та культури України;
- здатність до адекватного сприйняття і оцінки сучасної історико-політичної дійсності та сучасного культурного процесу в Україні;
- здатність до орієнтації в основних напрямках сучасної української політики та культури, а також до їх об'єктивної оцінки;
- здатність до виявлення всебічної обізнаності в питаннях української історії та культури;
- здатність використовувати набуті знання, вміння та навики в обраній за фахом практичній роботі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1 Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПРН11.Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

- оволодіти основними поняттями та термінологією навчальної дисципліни;
- навчитися розуміти характер взаємозв'язків та співвідношення змісту та характеру подій національної та всесвітньої історії, культурних процесів в Україні та цивілізованому світі;
- навчитися розуміти причини та основні закономірності процесів, які відбувалися в сфері політичного та культурного життя України протягом усієї історії її розвитку;
- навчитися вести самостійні дослідження в межах дисципліни; вміти застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема № 1. Стародавня доба в історії України. Витоки української культури.

Поява людини на території України. Форми організації суспільства в кам'яному віці. Завершення формування людини сучасного типу – Homo sapiens. Неолітична революція. Трипільська цивілізація. Економічне та культурне життя трипільців. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України.

Давньоарійські племінні союзи. Військово-політична організація кіммерійців (XIII – VII ст. до н.е.). Утворення та розвиток Великої Скіфії в Північному Причорномор'ї у др. пол. VII ст. до н.е. Поява сарматів у Північному Причорномор'ї. Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами.

Причини виникнення античних міст-держав у Північному Причорномор'ї. Античні міста-держави в Криму та на півдні України. Наслідки грецької колонізації для місцевого населення. Готи. Гуни.

Перші письмові згадки про ранньослов'янські племена. Розселення стародавніх східних слов'ян. Державні утворення східних слов'ян. Виникнення Антського племінного союзу (IV-VII ст.). Система господарювання східних слов'ян. Заснування і розвиток Києва та інших міст. Племінні княжіння. Перша східнослов'янська держава - Київське князівство Аскольда («Руський каганат»).

Культура як об'єкт наукового дослідження та поняття. Культура як сукупність засобів та прийомів людської діяльності. Культурні контакти і взаємовплив культур народів світу. Філософські концепції культури. Українська культура як цілісна система. Феномен української культури та її самобутність. Провідні функції культури в процесі українського державотворення. Історичні та геополітичні умови формування української культури. Українська культура: основні етапи розвитку, носії українського культурного процесу.

Зарубинецька та черняхівська культури. Життя, побут, світогляд стародавніх слов'ян. Давньослов'янська язичницька релігія та світогляд. Міфологія східнослов'янських племен. Мистецтво давніх слов'ян. Проблема появи давньослов'янської писемності. «Велесова книга» та суперечки навколо неї. Античні та арабські історики про слов'ян та їх культуру.

Тема № 2. Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX - перша половина XIII ст.)

Передумови утворення держави на Русі. Норманська та антинорманська теорії походження Київської Русі та їх оцінка в сучасній історіографії.

Три періоди формування давньоруської державності. Зовнішня та внутрішня політика перших великих київських князів: Олега, Ігора, Ольги, Святослава. Ранньофеодальна монархія часів Володимира Великого. Адміністративна, судова та релігійна реформи. Хрещення Русі 988/989 рр. Історичне значення християнізації Русі. Зміцнення феодальної монархії. Князь Ярослав Мудрий. «Руська правда». Впровадження нового принципу спадкоємства «від брата до брата». Зовнішня політика. Русь і кочовники південних степів.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Тимчасова політична стабілізація суспільства за часів Володимира Мономаха та його сина Мстислава. Боротьба з феодальними усобицями. Зміцнення удільних князівств. Монголо-татарська навала. Захоплення Києва. Роль та місце Київської Русі в історичній долі українського народу. Етнонім «Україна» та його походження.

Джерела формування культури Київської Русі. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян. Особливості давньоруського мистецтва та його періодизація. Музика. Театральні видовища. Хрещення Русі и реформація культури. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастирі. Писемність і літературна традиція. Освіта та наукові знання. Бібліотеки. Книжна справа та літописи. Ідея єдиної Русі як культурна парадигма («Слово о полку Ігоревім»). Давньоруська міська культура. Культова, оборонна та палацова архітектура. Софіївський собор, Десятинна церква, Золоті ворота. Іконопис, фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого та інших князів Рюриковичів у розвиток давньоруської культури.

Змістовий модуль № 2.

Тема № 3. Галицько-Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі (друга половина XIII – середина XVII ст.).

Утворення Галицько-Волинського князівства. Роман Мстиславович. Внутрішня і зовнішня політика князя Данила, боротьба з монголо-татарами за незалежність українських земель. Князь Данило – «король Русі». Останні князі династії Романовичів. Галицько-Волинське князівство («Королівство Руське») як одна із форм української державності.

Історико-культурне значення утворення Галицько-Волинської держави. Фортифікаційна і будівельна діяльність князів. Роль Данила Галицького в культурному піднесенні князівства. Літописання. Галицька архітектурна школа. Іконописні традиції ГВК.

Приєднання українських земель до складу Великого князівства Литовського. Політика великих литовських князів на українських землях. Український вплив на політичне і суспільне життя ВКЛ. Боротьба за галицько-волинські землі між Польщею та Угорщиною.

Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська унія 1385 р. Ліквідація удільних князівств на Україні. Литовські статути 1529, 1566 рр. Люблінська унія (1569 р.). Створення Речі Посполитої. Польська колонізація українських земель. Брестська церковна унія 1596 р., її причини та наслідки. Національно-релігійна дискримінація українського населення. Становище православної церкви. Боротьба проти унії. Православні братства в Україні. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Специфічні риси культури Ренесансу: ідея самоцінності та самодостатності людської особистості, гуманізм, універсалізація. Формування і розвиток української культури в XIV – XVII ст. та вплив на нього політичної ситуації. Суспільно-політичні умови формування нового (ренесансного) типу української культури. Зміна зовнішньополітичних обставин як профільний чинник трансформування української культури. Вплив мистецтва Відродження на українську архітектуру (сер. XVI ст.). Еволюція української скульптури і живопису в XIV - XVII ст. Вплив релігійного мистецтва на український живопис. Своєрідність української ікони. Діяльність культурно-освітніх осередків. Особливості функціонування братських шкіл. Розвиток науки, початок книгодрукування на території України. Полемічна література.

Тема № 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення та розвитку культури (XV – середина XVII ст.)

Проблема виникнення українського козацтва в історіографії. Причини та джерела появи українського козацтва. Українське козацтво - унікальне явище світової історії. Зміцнення козацтва у II половині XVI ст. Виникнення Запорозької Січі. Дмитро Вишневецький (Байда). Запорозька Січ – "християнська козацька республіка". Адміністративний устрій та правова система. Політичний устрій Запорозької Січі. Феномен козацької демократії. Церква на Запорожжі.

Збройні сили Вольностей Війська Запорозького. Військове мистецтво козаків. Реєстрове козацтво. Козацтво - провідна суспільно-політична сила України першої половини XVII ст. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії на українські землі та польсько-шляхетської експансії. Козацько-селянські повстання кінця XVI - першої половини XVII ст.: причини і значення. Видатні гетьмани запорозьких козаків цього часу. Гетьман Петро Сагайдачний. Ідея автономії запорозьких земель. Походи козаків проти Османської імперії та її васалів.

Витоки козацької культури та основні джерела її вивчення. Проблема синкретизму козацької культури. Освіта в козацькому суспільстві. Козацька етнопедагогіка. Мілітарна культура українського козацтва. Поява запорозького характерства. Козацькі музика та танці. Мандрівні кобзарі, бандуристи та лірники. Козацькі пісні, думи, перекази та народні оповідання, прислів'я та приказки, загадки. Початки козацького літописання. Стосунки запорозького козацтва з київської митрополією. Петро Могила та початки вищої української освіти.

Змістовий модуль № 3.

Тема № 5. Українська національна революція (1648 – 1676 рр.).

Посилення кріпацького гніту та національно - релігійного гноблення. "Статті для заспокоєння руського народу" (1632 р.). "Ординація Запорозького реєстрового війська" (1638 р.). Період "золотого спокою". Початок повстання. Визволення повстанцями Запорозької Січі. Обрання Б.Хмельницького гетьманом. Зародження ідеї автономії козацтва. Початок

Національної революції: причини, рушійні сили, характер, хронологічні межі, періодизація. Основні концепції періодизації Визвольної війни.

Початковий етап війни (1648-1649). Виникнення ідеї створення національної держави. Розгортання національно-визвольної боротьби на всіх українських землях. Звільнення Лівобережжя. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності Б.Хмельницького. Розробка Б. Хмельницьким принципів української державної ідеї: право українського народу створити незалежну, соборну державу, спадкоємицю Київської Русі. Основні угоди упродовж 1648-1654 рр. Молдавські походи Б. Хмельницького.

Пошук союзників у боротьбі з Річчю Посполитою. Зближення України з Московією. Переяславська рада. „Березневі статті" (1654 р.) та їх значення. Реалізація ідеї спадковості гетьманської влади. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії в 1654-1657 рр. Смерть Б.Хмельницького та історичне значення його діяльності.

Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій, публіцистичній та художній літературі. Зображення Б. Хмельницького на портретах та іконах XVII ст. Образ Б. Хмельницького та його соратників у творах народної культури: думах, піснях, казках, переказах, народних оповіданнях. Шкільництво та освіта козацької України часів Б. Хмальницького. Православна церква України в роки Національної революції. Описи побутової культури України часів Хмельниччини у творах П. Алепського та інших авторів.

Тема № 6. Українські козацькі автономії XVII – XVIII ст.

«Руїна» - громадянська війна в українському суспільстві по смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Укладення Гадяцької угоди (1658). Перехід булави до Ю. Хмельницького. Переяславський договір (1659). Чуднівська угода з Польщею (1660). Розкол України на два гетьманати. Андрусівське перемир'я (1667). Гетьмани Лівобережжя та Правобережжя. Возз'єднання козацької України та обрання П.Дорошенка її гетьманом (1668). Бучацька угода (1672). І.Самойлович – гетьман "обох сторін Дніпра" (1672). П. Дорошенко здає гетьманські клейноди (1676) - завершення Національної революції.

"Трактат про вічний мир" (1686) - остаточне закріплення поділу України. Адміністративно-політичний устрій Лівобережжя (Гетьманщина, Слобожанщина, Запорожжя). Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа."Коломацькі статті". Участь України у Північній війні. Союз І.Мазепи зі Швецією. Полтавська битва 1709 р. Ліквідація Запорізької Січі. Пилип Орлик - гетьман у вигнанні. Конституція П.Орлика (1710). Запорозьке козацтво після 1709 р.

Українська політика Петра І. Гетьман І.Скоропадський. Обмеження гетьманських прав. Гетьманство П.Полуботка. Малоросійська колегія. Відновлення гетьманства і гетьманування Д. Апостола. Друге скасування гетьманства. «Правління гетьманського уряду». Гетьманування К. Розумовського.

Українська політика Катерини II. Ліквідація гетьманства (1764) і затвердження Малоросійської колегії. Знищення Запорозької Січі (1775). Скасування козацької автономії на Слобожанщині. Остаточна ліквідація полкового поділу на Лівобережжі (1782). Юридичне оформлення кріпацтва на українських землях (1783). Перехід земель Правобережної України до складу Російської держави (1772 - 1795). Малоросійська губернія (1796 р.). Історичне значення Гетьманщини.

Початок епохи українського бароко. Формування нового ідеалу людини – «людина національна». Інтерпретація бароко як національно-органічного стилю в українській культурі. Напрямки розвитку архітектури: єзуїтське бароко, перехідний стиль, козацьке бароко. Декоративізм, орнаментальність та колористика як характерні риси українського архітектурного бароко. Палацова архітектура. Рококо в українських архітектурних пам'ятках. Розвиток української барокової скульптури. Бароко в живописі (М Петрахнович, І. Руткович), розвиток портрету і гравюри (О. Тарасевич, Л. Тарасевич, І. Щирський.). Бароко в літературі. Нові здобутки українського барокового музичного мистецтва. Формування національної

української культури бароко як стильова домінанта епохи. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу.

Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи. Культура і мистецтво в Україні XVIII ст. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія як вищий навчальний заклад, центр науки і культури. Г. Сковорода – просвітитель, філософ і поет. Вплив української культури на розвиток російської культури (С. Полоцький, С. Яворський, Ф. Прокопович).

Змістовий модуль № 4.

Тема № 7. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій.

Занепад та поділи Речі Посполитої. Західноукраїнські землі (Східна Галичина, Північна Буковина, Закарпаття) під владою Австро-Угорщини. Адміністративно-політичний устрій. Характер політики австрійського уряду щодо українців. Антифеодальна боротьба селянства. Рух опришків. Олекса Довбуш. Суспільно-політичний рух. "Руська трійця". Австрійська революція 1848 року. Головна Руська Рада. Скасування кріпацтва.

Наддніпрянська Україна (Лівобережжя, Правобережжя, Слобожанщина, Південна Україна) під владою Росії. Новий адміністративний устрій: губернії, генерал-губернаторства. Посилення панщини. Закріпачення селян Південної України (1796). Рекрутська повинність. Селянські повстання. У. Кармелюк. Реформа управління державними селянами. Інвентарна реформа на Правобережжі.

Участь українців у російсько-турецьких війнах XVIII – XIX ст. Перетворення козацьких полків у полки регулярної Російської армії. Азовське козацьке військо. Участь Росії в анти французьких коаліціях. Українські землі в планах Наполеона І. Політика царизму на збереження кріпосництва. Аракчеєвщина. Посилення влади бюрократичного держапарата. Запровадження військових поселень.

Початок українського національного відродження. Північне і Південне Товариства декабристів. Повстання 14 грудня 1825 р. та повстання Чернігівського полку. Вплив польського повстання 1830-1831 рр. на Україну. Кирило-Мефодіївське товариство. М.Костомаров та П. Куліш.

Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії.

Просвітницькі ідеї в культурі України. Вплив соціально-політичних подій на розвиток української культури у першій половині XIX ст. Основні риси культури XIX ст. Ідейний пошук романтизму, індивідуалізму в художній культурі XIX в. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Роль Харківського та Київського університетів. Розвиток науки та філософської думки. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. «Історія Русів». Зв'язок народного та професійного мистецтва. Діяльність Т.Г. Шевченка.

Ідейний пошук романтизму, індивідуалізму в художній культурі XIX в. Формування української класичної літератури. Романтизм у літературі. Критичний реалізм 30-40-х рр. XIX ст. Натуралізм в мистецтві.

Тема № 8. Національне відродження України в ІІ половині XIX – початку XX ст.

Національно-визвольний рух в Україні в ІІ половині XIX – на початку XX ст. Криза самодержавно-кріпосницької системи в Росії. Кримська війна 1853 - 1856рр. Посилення руху за скасування кріпацтва. «Київська козаччина», «Похід селян у Таврію за волею». Суспільно-політичний рух різночинців: радикально-революційна та ліберальна течії. Культурно-просвітницький етап національного руху. Україно філи. «Хлопомани». В. Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму.

Скасування кріпосного права. Маніфест та Положення 19 лютого 1861 року. Особисте звільнення селян. Буржуазні реформи 60-70-х років: земська, міська, судова, військова, шкільна, цензурна, їх значення. Валуєвський циркуляр. Емський указ.

Завершення промислового перевороту. Політизація їх діяльності. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Народовство та москофільство в Галичині. Заснування політичної організації «Руська рада». Зародження, ідеологія і соціальна суть народництва. Ідеологи народницького руху: М. Бакунін та інші.

Політичний і соціально – економічний розвиток України у складі Росії та Австро-Угорщини на початку ХХ ст. Політизація українського національного руху. Виникнення українських національних партій на Наддніпрянщині. Брошура М.І.Міхновського "Самостійна Україна". Розкол РУП. Царський маніфест 17 жовтня 1905 р.

Політичні партії Західної України. Вибори I та II Державних дум Росії. Українська громада в Держдумах. Поразка революції 1905-1907 рр. Посилення національного гніту. Політичні партії в час третьочервневого режиму. Утворення Товариства Українських поступовців (ТУП). "Українське питання" в III і IV Держдумах. Столипінська аграрна реформа. Україна в роки Першої Світової війни.

Соціальні протиріччя XIX – XX ст. в культурі. Література кінця XIX ст. Початок науково-технічної революції. Культурологічний зміст великих наукових відкриттів XIX ст.

Українська культура в другій половині XIX – початку XX ст. Циркуляр Валуєва 1863 р. про заборону української мови. Емський указ 1876 р. про заборону українського письменства. Національні культурні організації і рухи в умовах реакційної урядової політики. Роль українського мистецтва у боротьбі зі спробами зросійщення України. Освіта і наука. Діяльність В.Антоновича, М.Костомарова, М.Драгоманова. Особливості літературного процесу. Розвиток українського театрального мистецтва. Музичне мистецтво. М.Лисенко – основоположник української класичної музики. Живопис, скульптура та архітектура України на поч. ХХ ст.

Основні естетичні принципи модернізму. Особливості розвитку літератури (І. Франко, П. Грабовський, М. Коцюбинський). Український неоромантизм (М. Вороний, Леся Українка); своєрідність українського експресіонізму (П. Карманський, В. Стефаник). Український авангард 1900–1910 рр. Групи «Молода Муза» (Б. Лепкий, П. Карманський), «Українська хата» (М. Вороний, Г. Чупринка). Футуризм у малярстві та поезії (В. Єрмолов, М. Семенко та ін.).

Змістовий модуль № 5.

Тема № 9. Українська революція (1917 – 1923 рр.).

Лютнева революція в Росії і піднесення національно-визвольного руху в Україні. Створення Центральної Ради. Перші кроки на шляху організації державності. Проголошення I Універсалу Центральної Ради. Створення Генерального Секретаріату- виконавчого органу ЦР. В.Винниченко. II Універсал ЦР і Декларація Тимчасового уряду. Інструкція Тимчасового уряду Генеральному Секретаріатові (серпень 1917). Обмеження самоврядування України.

Жовтневі події 1917р. в Петрограді та Києві. III Універсал Центральної Ради. Програма соціально-економічних і політичних реформ. Відносини між УНР і Радянською Росією. "Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради".

Проголошення Української Радянської республіки. Боротьба за встановлення радянської влади на всій території України. Бій під Крутами. IV Універсал ЦР. Проголошення незалежності УНР. Захоплення Києва більшовиками. Перше становлення Радянської влади в Україні. Участь представників ЦР в переговорах у Брест-Литовську. Підписання договору між УНР та країнами Четверного союзу. 29 квітня 1918 року – прийняття Конституції УНР, вибори першого Президента УНР і день повалення Центральної Ради. Кінець доби ЦР. Історичні досягнення та помилки Центральної Ради.

Становлення гетьманського режиму. "Українська держава гетьмана П.Скоропадського". Склад і програма уряду. Селянські повстання. Підписання мирної угоди з Росією. Врегулювання територіальних суперечностей з сусідніми країнами. Залежність зовнішньополітичного курсу гетьманату від Німеччини.

Нова економічна угода окупаційних властей з гетьманатом та способи її виконання. Посилення німецького втручання. Зміна урядового курсу на відновлення Великої Росії. Заклик УНС до повстання проти влади гетьмана.

Утворення Директорії. С Петлюра. Перехід військ на бік Директорії. Зречення гетьманського уряду влади. Вступ Директорії до Києва. Створення уряду. Намагання зберегти єдність українських політичних сил. Складність зовнішньополітичного становища.

Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Є.Петрушевич. Проголошення Акту Злуки східних і західних українських земель в єдину соборну державу. Зміни в складі Директорії на вимогу Антанти. Співіснування УНР та ЗУНР. Об'єднання Української Галицької Армії (УГА) та армії УНР. "Зимовий похід" армії УНР по тилам Денікіна. Договір між УНР і Польщею. Оволодіння об'єднаними силами УНР і Польщі 6 травня 1920р. Києвом. Ризька угода між Польщею і Радянською Росією. Кінець доби УНР.

Проголошення Української Соціалістичної Радянської Республіки. Х.Раковський. Прийняття Конституції УСРР. Декларація про об'єднання УСРР і РСФРР на засадах соціалістичної федерації. Боротьба радянських військ проти військ Антанти, Денікіна, Польщі. Політика "воєнного комунізму". Розгортання селянського повстанського руху. "Батько" Нестор Отаманщина.

Українська культура в добу національно-визвольних змагань. Політика П. Скоропадського у сфері культури. Культурна політика УНР. Українізація освіти в 1917-1920 роках. Поети української революції: П. Тичина, М. Рильський, О. Олесь, В. Сосюра, Є. Маланюк. Українська церква в 1917-1923 роках, створення Української автокефальної церкви. Художники української революції: Г. Нарбут, Ю. Магалівський. Створення Української Академії Наук. Український театр та музика в 1917-1923 рр. Українська академія мистецтв.

Тема № 10. УРСР в міжвоєнний період (1921 – 1941 рр.).

Соціально-економічна криза початку 20-х років. Антирадянські повстання селян. Останні роки «махновщини» в Україні. Перехід до нової економічної політики. Заміна продрозкладки продподатком. НЕП як тактика «побудови соціалізму». Голод 1921-1923 років. Допомога зарубіжної громадськості в справі подолання голоду. Основні складові НЕПу: у промисловості, сільському господарстві, торгівельно-фінансовій сфері.

Концепція планової економіки. Відмова від НЕПу. Перший п'ятирічний план 1928/ 29 - 1932/ 33 рр. Індустріалізація країни. Темпи зростання промислового виробництва. "Ножиці цін". Розгортання соціалістичного змагання. Результати індустріалізації.

Хлібозаготівельна криза 1928 р. Початок колективізації сільського господарства. Перехід до суцільної колективізації (1929 р.). Постанова ЦК ВКП(б) про темпи колективізації. Політика ліквідації класу селян-власників. Голодомор 1932-1933 рр. - геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Результати колективізації.

Причини та етапи створення СРСР. Сталінський план "автономізації", ставлення до нього керівних партійних працівників. Період конституційного оформлення СРСР. Український проект Конституції СРСР. II з'їзд Рад СРСР. Перша Конституція СРСР (1924 р.).

Запровадження XII з'їздом РКП (б) курсу на "коренізацію": причини, зміст і наслідки. Здійснення політики коренізації, роль у цьому Народного комісаріату освіти (НКО). Теорія "боротьби двох культур" Д.Лебедя. Заходи щодо українізації партійного, радянського, профспілкового апарату. Зрушення у видавничій справі. Українізація освіти.

Наступ сталінського керівництва на коренізацію. Боротьба з "націоналістичною небезпекою" або "національними ухилами" О.Шумського, М.Хвильового, М.Волобуєва. Діяльність М.Скрипника на чолі НКО (1927-1933рр.). Сталінська лінія на згортання українізації.

Суспільно-політичне життя в умовах зміцнення тоталітарної системи. Політичні процеси у справах "Спілки визволення України" (СВУ), "Українського національного центру" (УНЦ), "Української військової організації" (УВО), "Польської організації військової" (ПОВ), "Блоку

українських національних партій". Відображення "перемоги соціалізму" в СРСР у новій Конституції СРСР (1936р.). Конституційне положення про комуністичну партію як керівне ядро всіх громадянських і державних організацій. Конституція УРСР 1937 року. «Великий терор» 1936-1938 рр. та його наслідки для України

Основні напрямки в розвитку українського мистецтва у 20-30-і рр. ХХ ст. Реалізм та соцреалізм в українському живописі. Український мистецький авангард та його доля. Література й театр на тлі нових національних та соціальних реалій. Стан української кінематографії. О. Довженко. Відносини держави і церкви. Трагедія української культури у період сталінізму. «Розстріляне відродження».

Змістовий модуль № 6.

Тема № 11. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.

Міжнародні договори 1919-1920: Паризька мирна конференція (1919-1920), Сен-Жерменський (1919), Тріанонський (1920) та Северський (1920. Передача Закарпаття, Буковини і Бессарабії до складу Чехословаччини і Румунії. Варшавський мирний договір (21 квітня 1920) Конференція послів Антанти (1923). Згода на протекторат Польщі над українськими землями.

Українські землі в складі Польщі. Боротьба українців проти польської окупації. Етапи польської політики щодо українського населення: етап "взаємного невизнання" (1919-1923), етап «тиску» (1923-1926), етап компромісу (1926-1938). Паралельне впровадження дискримінації українського населення "європейського зразка". Чистки української інтелігенції. Нищення православної церкви. Посилення конфронтації між поляками та українцями. Проведення польськими властями акцій "пацифікації". Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО). Д.Левицький. Політика "нормалізації". Радикальна партія – виразник соціалістичних традицій Західної України. Комуністична партія Західної України (КПЗУ), її програма дій. Репресії проти КПЗУ, її розпуск. Формування Організації українських націоналістів (1920-1929). Євген Коновалець. Д.Донцов – ідеолог нового формування. Мета та методи боротьби ОУН. А.Мельник. Степан Бандера. Поширення діяльності ОУН на всі західноукраїнські землі.

Українці під владою Румунії. Знищення автономності Буковини. Впровадження воєнного стану. Період відносної лібералізації життя (1928-1938) та тоталітарного правління. Фізичне винищення українців. Переслідування української інтелігенції та церкви. Процес румунізації. Хотинське (1919) і Татарбунарське (1924) повстання. Політичні сили на українських землях, окупованих Румунією: організація "Визволення","Українська національна партія". Особливості політичної боротьби в Закарпатті: русофільство, русинство, українофільська течія.

Українці в Чехословаччині. Намагання уряду підняти рівень життя карпатоукраїнців. Надання дозволу для політичної та культурної самореалізації. Створення Руської національної ради. Карпатоукраїнська автономія. Проголошення незалежності "Карпатської України". Августин Волошин. Карпатська Січ. Захоплення Закарпаття Угорщиною.

Релігійний рух. Греко-католицька церква. Митрополит А.Шептицькой. Революційний рух на західноукраїнських землях. Особливості культури західноукраїнського регіону. Гуцульська, бойківська та лемківські субкультури. Розвиток культури на західноукраїнських теренах в 20-30-х роках ХХ ст. Творчість письменників Б. Лепкого, У. Самчука, Ю. Липи. «Гурток діячів українського мистецтва». Художники І. Труш, П. Холодний. «Асоціація незалежних українських митців (АНУМ)». Музика С. Людкевича, М. Колесси, Б. Вахнянина.

Тема № 12. Україна в Другій світовій війні.

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори від 23 серпня та 28 вересня 1939 року, їх практична реалізація та наслідки. Возз'єднання західноукраїнських земель у складі УРСР. Радянізація західноукраїнських земель. Утиски церкви. Насадження системи тоталітарного контролю за населенням. Репресії та масові депортації.

Напад Німеччини на СРСР. Характер і цілі радянсько-німецької війни. Український напрям у плані “Барбароса”. «Акт про відновлення української державності». Мобілізація економічного, суспільно-політичного і воєнного потенціалу країни на відсіч нацистської агресії. Оборонні бої в Україні. Об’єктивні і суб’єктивні причини поразки Червоної Армії в початковий період війни.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Вивезення людей до Німеччини.Остарбайтери. Пограбування національних багатств України.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. С.Ковпак. Утворення УПА. Р.Шухевич.

Визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР кримських татар, греків, вірмен. Внесок українського народу у перемогу над нацистською Німечиною та її союзниками у Другій світовій війні. Героїзм українського народу. Ціна перемоги.

Культура України в роки Другої світової війни. Творчість О. Довженка, В. Сосюри, О. Малишка. Евакуація закладів освіти та науки на Схід. Діяльність українських інженерів та конструкторів у роки війни. Відновлення закладів освіти та науки в 1943-1945 роках.

Змістовий модуль № 7.

Тема № 13. Суспільно-політичне та культурне життя України в період з другої половини 40-х – першій половині 80-х років XX ст.

Україна в перше післявоєнне десятиріччя. Участь України у заснуванні і роботі глобальних міжнародних організацій. Друга хвиля радянізації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944 - 1954 рр. Переслідування і знищення греко-католицької церкви. Операція «Вісла».

Голодомор 1946-1947 років та його наслідки. Відбудова народного господарства. Репресивна політика тоталітарної системи у формі “жданівщини”. «Лисенківщина» та українська наука.

Процеси лібералізації суспільно-політичного життя після смерті І.Сталіна. XX з'їзд КПРС. Засудження культу особи Сталіна. Десталінізація в культурі УРСР. Реабілітація жертв сталінських репресій. Спроба економічних реформ та причини їх невдачі. Утворення раднаргоспів. Нові явища у соціальній сфері. «Стиляги». Зрушення у повсякденному житті населення. Приєднання Кримської області до складу України (1954 р.).

Рух “шістдесятників” – виступ творчої молоді за демократизацію суспільно-політичного життя в Україні. Політико – ідеологічна криза системи. Згортання демократичних процесів. Посилення командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П.Шелеста, зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) У. Діяльність В.Щербицького.

Посилення бюрократичного централізму. «Епоха застою». Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років XX ст. Наростання кризових явищ у промисловості і сільському господарстві. Зміни в соціальній та національній структурі населення. Посилення русифікації.

Активізація опозиційного руху вдругій половині 60 — на початку 70-х років XX ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення. Створення Української Гельсінської спілки.

Політика правлячої комуністичної партії у сфері культури українського народу у другій половині 40-х рр. – першій половині 60-х рр. Посилення ідеологізації культури, вихолощення національної самобутності з культурного і духовного життя українського народу. Негативні наслідки наступу тоталітаризму на культуру.

Українська культура в умовах кризи авторитарного режиму. Рівень, якість та темпи розвитку української культури у другій половині 60-х – 80-і рр. Українські митці і дисидентський рух.

Тема № 14. України в час “перебудови” і розпаду СРСР.

Необхідність суспільно-політичних змін в СРСР. Прихід до влади нового керівництва на чолі з М. Горбачовим. Реформування соціалізму не змінюючи системи. Курс на “прискорення” соціально-економічного розвитку, перебудова економіки країни на засадах “нового мислення”. Заходи по структурній перебудові народного господарства. Аварія на Чорнобильській АЕС.

Нові явища у соціально-політичному та громадському житті України. Гласність і лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об’єднань. Створення Народного руху України за перебудову. Розгортання страйкового руху. Релігійне відродження. Виведення радянських військ з Афганістану та країн Східної Європи.

Вибори до Верховної Ради України у березні 1990р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Крах комуністичної ідеології, запровадження ринкових відносин. Різке падіння життєвого рівня населення.

Серпневий заколот 1991 та активізація процесу створення українських політичних партій. Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум і вибори Президента України. Л.Кравчук. Розпад СРСР і створення СНД.

Українська культура в зарубіжжі. Культура України в умовах кризи радянського суспільства і становлення української державності. Громадсько-культурні і суспільно-політичні організації, угруповання і рухи, їх значення в культурному житті українців.

Тема № 15. Сучасна українська держава.

Утвердження національної Української держави. Запровадження національної символіки. Визначення кордонів та створення Національних Збройних сил. Особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Протистояння владних структур на початковому етапі створення.

Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція. Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на поч. XXI ст. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у світовий економічний простір.

Суспільно-політичне життя України. Створення нових політичних партій. Вибори до ВР України 1994 р. Л.Кучма. Прийняття Конституції України. Зміни у громадському та суспільно-політичному житті країни. Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства.

Міжнародні відносини України в 90-х роках XXст. Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці XX – на початку XXI ст.

Вибори до Верховної Ради 1998 р. і 2002р. «Помаранчева революція». Розкол суспільства на два табори. Основні здобутки та прорахунки української влади під час президентства В.Ющенка. Президентсво В. Януковича.

Євромайдан 2013-2014 рр. «Революція гідності». Обрання П.Порошенка (2014 р.) Президентом України. Позачергові вибори до ВР України 26 жовтня 2014 р. Російська агресія проти України. Анексія Криму. «Антитерористична операція» на Сході України 2014 – 2019 рр. Мінські переговори. Спроби реформ здійснені урядами А.Яценюка та В.Гройсмана в 2014 – 2016 рр. та причини їх невдач. Президентські вибори 2019 р. Перемога В. Зеленського. Феномен «зеленої монобільшості» в українській політиці. Поточне становище українського політикуму.

Соціокультурна ситуація незалежної України. Новий статус національної культури. Реформування системи вищої освіти. Розвиток української науки. Розділення культури на елітарну і масову. Розвиток культури національних меншин. Нові відносини держави і церкви. Культурні контакти з різними країнами.

Нові тенденції в мистецькому житті як результат отриманої в 90-ті рр. свободи творчості. Розвиток української національної музичної школи. Театр і кіно. Негативні наслідки

комерціалізації мистецтва. Вплив політичної боротьби в сучасній України на розвиток вітчизняної культури. Перспективи розвитку національної культури. Досягнення

4. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема1. Стародавня доба в історії України. Витоки та передумови формування української культури.	12	2	2			8		2				12
Тема 2. Ранньофеодальна держава Київська Русь (IX - XIII ст.)	12	2	2			8		2				10
Разом за змістовим модулем 1.	24						26					
Тема 3. Галицько-Волинська держава. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII – пер. пол. XVII ст.)	12	2	2			8		2				12
Тема 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення та розвитку культури (XV - пер. пол. XVII ст.)	12	2	2			8			2			12
Разом за змістовим модулем 2.	24						24					
Тема 5. Українська національна	12	2	2			8			2			10

революція (1648 – 1676 рр.)												
Тема 6. Українські козацькі автономії XVII – XVIII ст.	12	2	2			8						12
Разом за змістовим модулем 3.	24						26					
Тема 7. Українські землі у складі Австрійської та Російської імперій	12	2	2			8						10
Тема 8. Національне відродження України в ІІ половині XIX – початку XX ст.	12	2	2			8						12
Разом за змістовим модулем 4.	24				1		24					
Разом за модулем 1	96											
Модуль 2												
Тема 9. Українська революція (1917 – 1923 рр.).	12	2	2			8						10
Тема 10. УРСР в міжвоєнний період (1921 – 1941 рр.).	12	2	2			8						10
Разом за змістовим модулем 5.	24						24					
Тема 11. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.	12	2	2			8						10
Тема 12. Україна в Другій світовій війні.	12	2	2			8						12
Разом за змістовим модулем 6.	24						24					

Тема 13. Суспільно-політичне життя в Україні в період II пол. 40-х – I половині 80-х років XX ст.	12	2	2			8						10
Тема 14. "Перебудова" і розпад СРСР. На шляху до незалежності.	12	2	2			8						10
Тема 15. Сучасна українська держава (1991 – 2021 рр.).	12	2	2			8						12
Разом за змістовим модулем 7.	36						36					
Разом за модулем 2	84											
Усього годин	180	30	30			120	180	8	4		4	164

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Архаїчні культури на території України.	2
2	Київська Русь: історія та культура (IX – перша пол. XIII ст.)	2
3	Історія та культура середньовічної України (друга пол. XIII – сер. XVII ст.).	2
4	Українське козацтво в додержавний період (кінець XV – сер. XVII ст.).	2
5	Українська національна революція (1648 – 1676 рр.).	2
6	Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст.	2
7	Україна в першій половині XIX ст	2
8	Наддніпрянська Україна та західноукраїнські землі в другій половині XIX – на початку XX ст.	2
9	Національно-визвольні змагання (1917 – 1923 рр.).	2
10	Радянська Україна в 20-30-ті рр. XX ст.	2
11	Західна Україна (1918 – 1939 рр.)	2
12	Друга світова війна: український рахунок	2
13	Українське суспільство в 1964 – 1985 рр.	2
14	«Перебудова» і розпад СРСР (1985 – 1991)	2
15	Україна на шляху незалежності	2
		Разом 30 год.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Найдавніші часи на території України	8

2	Ранньофеодальна держава - Київська Русь (IX–XIII ст.)	8
3	Україна після занепаду Київської Русі. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII - XVI ст.)	8
4	Українське козацтво як явище в історії України, його роль у процесах державотворення та розвитку культури(XV – середина XVII ст.)	8
5	Державне відродження України середини XVII ст.	8
6	Ліквідація козацьких автономій	8
7	Українські землі під двома імперіями	8
8	Національне відродження України в II половині XIX – початку XX ст.	8
9	Національно-визвольні змагання (1917-1923 рр.)	8
10	Україна в 20-30 рр. XX ст.	8
11	Західна Україна під окупацією Польщі, Чехословаччини та Румунії	8
12	Україна в Другій світовій війні.	8
13	«Відлига» та «застій» в історії України	8
14	«Перебудова»: від СРСР до незалежності	8
15	Сучасна українська держава.	8
		Разом: 120

7. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – 2 індивідуальних домашніх завдання з кожного змістовного модуля.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

8. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація –для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (історичні карти, малюнки, схеми);
- аналітичний метод – розумового або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

9. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на семінарських заняттях, захист індивідуального домашнього завдання, аудиторна контрольна робота.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, тестування.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

- знати ключові теоретичні поняття, що вивчаються в процесі курсу;
- характеризувати основні закономірності формування й етапи розвитку української історії та української культури від давнини до сучасності;
- навчитися розпізнавати імена та доробок видатних діячів української історії та культури;

- вміти надати характеристику історичній діяльності видатних політиків та культурних діячів України минулого;
- ознайомитися з методикою опрацювання наукових, художніх та документальних джерел з питань, визначених курсом
- надавати кваліфіковані консультації з проблем та питань, що вивчаються в межах курсу;
- демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих політичних та культурних проблем сучасної України.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт:

– активність роботи студента на семінарському занятті оцінюється до 3 балів. (Всього 8 семінарських занять по 3 бали = 24 бали);

– захист індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 36 балів;

– аудиторна контрольна робота – до 40 балів.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
85-89	**B**	добре	
75-84	**C**		
70-74	**D**	задовільно	
60-69	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни
2. Силабус навчальної дисципліни
3. Методичні вказівки з планами семінарських занять та тематикою контрольних робіт з дисципліни "Історія та культура України" для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання /Укл.: Дєдков М.В., Спудка І.М., Чоп В.М., – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 48 с.
4. Методичні вказівки з планами семінарських занять та тематикою контрольних робіт з дисципліни "Історія та культура України" для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання /Укл.: Дєдков М.В., Спудка І.М., Чоп В.М., – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 48 с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Білоцерківський В. Я. Історія України. Навчальний посібник / В. Я. Білоцерківський - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 536 с.
2. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України з додатками та даповненнями / М.С. Грушевський: укл. Й.Й. Брояк, В.Ф. Верстюк. – Донецьк: БАО, 2008. – 734 с.
3. Історія України: навчальний посібник для вузів / П.О.Бідзілля, В.Г.Бровко, Б.В.Гордеєв; фахова ред.. кол.: Дєдков М.В., Іващенко Ю.В., Кладова Г.Л. – Запоріжжя: Дике поле, 2002. – 416 с.
4. Мицик Ю. А. Історія України: навч. посібн. Для використ. У загальноосвітніх навч. закладах / Ю. А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. – К.: Вид.дім « Києво-Могилянська академія», 2008. – 586 с.
5. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник / О.Д. Бойко. – 3-тє вид., випр.. і доп. – К.: Академвидав, 2006. – 688 с.
6. Король В.Ю. Історія України: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек. МОНУ / В.Ю.Король. – 2-ге вид.доп. – К.: Академвидав. – 2008. – 496 с.
7. Світлична В.В. Історія України: навчальний посібник: рек. МОНУ / В.В.Світлична. – 4-те вид. – К.: Каравела, 2009. – 400 с.
8. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / [Ю.П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько]; За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
9. Історія світової культури / Під заг. ред. М. Дєдкова. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 376 с.
10. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник / М. В. Кордон. – [вид. 2-ге]. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
11. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; За ред. М. М. Заковича. — [4-те вид., випр. і допов]. — К.: Знання, 2009. — 589 с.
12. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. пос. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. - Львів: Світ, 2004. - 344 с.
2. Бурдо Н.Б. Трипільська Культура. Спогади про золотий вік / Н.Б. Бурдо, М.Ю. Відейко. – Харків: Фоліо, 2007. – 415с.
3. Всрстюк В.Ф. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.1. На зламі століть (кінець XIX – 1917р.) / В.Ф.Верстюк, В.Ф. Солдатенко. – К.: Генеза, 2003. – 424с.
4. Верстюк В.Ф. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.2. Революція в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917-1920) / В.Ф.Верстюк, В.Ф. Солдатенко. – К.: Генеза, 2003. – 488с.
5. Гаврюшенко О. А. Історія культури: Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.
6. Горський В.С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). Філософські нариси / В. С. Горський. - К.: Центр практичної філософії, 2001. - 236 с.
7. Греченко В. Історія світової та української культури: Підруч / [В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко]. - К.: Літера, 2000. - 464 с.
8. Губарев В.К. Історія України: Універсальний ілюстрований довідник / В.К.Губарев. – Донецьк: БАО, 2008. – 576с.

9. Дещинський Л. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / [Л. Дещинський, Я. Денісов, М. Скалецький, Л. Цубов, Н. Барановська, О. Макарчук]. – Вид. 4-е, перероблене і доповнене. – Л.: Бескид Біт, 2005. – 304 с.
10. Енциклопедія Українознавства. в 10 т. / Гол.ред. В.Кубійович.- Париж; Нью-Йорк: Молоде Життя, 1954–1989.- 4016 с.
11. Зотов В. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів / В. Зотов, А. Клімачова, В. Таран. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 269 с.
12. Історія українського козацтва: нариси у 2 т. Т.1. – К.: Вид.дім « Києво-Могилянська академія», 2006. – 800с.
13. Історія українського козацтва: нариси у 2 т. Т.2. / А.М. Авраменко, В.Г.Балушок. – К.: Вид.дім « Києво-Могилянська академія», 2007. – 724с.
14. Історія української культури у 5 т.
    Т.1. Історія культури давнього населення України. – К., 2001.
    Т.2. Українська культура XIII - першої половини XVII ст. – К., 2002.
    Т.3. Українська культура першої половини XVII – XVIII ст. – К., 2003.
    Т.4. Українська культура другої половини XIX ст. – К., 2005
    Т.5. Кн.1. Українська культура XX - початку XXI століть. – К., 2011.- 862с.
15. Кормич Л. І. Історія України від найдавніших часів і до XXI століття / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. – Харків: ООО «Одисей», 2001. – 479с.
16. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури XX століття): Навч. Посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький В.В. [3 вид]. - Х.: Одісей, 2004. - 304 с.
17. Курас І. Провідники духовності в Україні / І. Курас. - К.: Вища школа, 2003. - 738 с.
18. Костомаров М.І. Богдан Хмельницький: історична монографія / М.І. Костомаров. – Дніпропетровськ: Січ, 2004. – 843с.
19. Кучер В.І. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.4. Україна у Другій світовій війні (1939-1945.) /В.І.Кучер, В.А.Гриневич, В.С.Коваль. – К.: Генеза, 2003. – 584.
20. Литвин В.М. Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки XX ст.) / В.М.Литвин. – К.: Наукова думка, 2002. – 558с.
21. Матвєєва Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Матвєєва. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
22. Миропольська Н. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: Навч. посіб. / [Н. Миропольська, Е. Бєлкіна, Л. Масол, О. Оніщенко]. – К.: Вища школа, 2001. – 191 с.
23. Нартов В.В**.** Історія України з давніх-давен до сьогодення / В.В.Нартов. – Харків, Книжковий клуб сімейного дозвілля, 2007. – 349с.
24. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н.Д. Пальм, Т.Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
25. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. - К.: Києво-Могилянська академія, 2005. - 320 с.
26. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілий Д.Є. Культурологія: 100 питань - 100 відповідей. Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - К.: Фірма «ІНКОС», 2008. - 240 с.
27. Попович М. Григорій Сковорода: філософія свободи / М. Попович. – К.: Майстерня Білецьких, 2007. – 255 с.
28. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.3. Утвердження радянського ладу в Україні (1921-1938) / В.А. Греченко, Л.В.Гриневич,С.А.Кокін. – К.: Генеза, 2003. – 448с.
29. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.5. Українці за межами УРСР (1918-1940) / В.П.Трощинський, А.А.Шевченко, Р.Г.Симоненко. – К.: Генеза, 2003. – 720с.

30. Політична історія України XX століття: у 6 т. Т.6. Від тоталітаризму додемократії (1945-2002) / В.К.Баран, О.Д.Бойко, О.В.Гарань. – К.: Генеза, 2003. – 696с.
31. Смолій В.А. Богдан Хмельницький / В.А.Смолій, В.С.Степанков. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2003. – 400с.
32. Українське козацтво. – Запоріжжя: Генеза, Прем'єр, 2002. – 568с.
33. Яковенко Н.М. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. / Н.М. Яковенко. – К.: Генеза, 2005. – 312с.
34. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496с.
35. Українська та зарубіжна культура: Підручник / [за ред. В.О.Лозового]. - Х., 2006. - 376 с.
36. Тюрменко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. Тюрменко, С. Буравченкова, П. Рудик. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 370 с.
37. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / О. Шевнюк. - К.: Знання-Прес, 2002. - 277 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Грицак Я. Формування модерної української нації [Електроний ресурс] / Я. Грицак. - Режим доступу: http://history.franko.lviv.ua/gryc_content.htm
2. Касьянов Г. Украина 1991–2007: очерки новейшей истории [Електроний ресурс] / Г. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 408с. Режимдоступу:
3. Сергійчук В. Що дала Україна світові [Електроний ресурс] / В.Сергійчук. – К.: ПП Сергійчук М.І., 2008. – 479с. Режимдоступу: http:// www.history.org.ua/ index.php?litera&id=5861&navStart=90
4. Єфіменко Г. СтатусУСРР та її взаємовідносини з РСФРР: довгий 1920 рік [Електронийресурс] / Відп. ред. С. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2012. – 367 с. Режим доступу: http://histans.com/LiberUA/978-966-02-6396-3/978-966-02-6396-3.pdf
5. Історія України в особах, IX–XVIII ст. / Авт. кол.: В. Замлинський (керівник), І. Войцехівська, Н. Герасименко, О. Гуржій, І. Діптан, С. Єкельчик, А. Іваненко, М. Котляр, М. Палієнко, В. Панашенко, В. Пащенко, Н. Пономаренко, О. Путро, В. Ревегук, П. Сас, Г. Сергієнко, В. Смолій, В. Щербак, Н. Яковенко, Б. Яремченко [Електроний ресурс]. – К.: Вид-во "Україна", 1993. – 396 с. Режим доступу: http://histans.com/LiberUA/5-319-01062-1/5-319-01062-1.pdf
6. Нариси історії української революції 1917–1921 років [Електроний ресурс] / Ред. кол.: В.А. Смолій (голова), Г.В. Боряк, В.Ф. Верстюк, С.В. Кульчицький, В.М. Литвин, Р.Я.Пиріг, О.П.Реєнт, О.С. Рубльов, В.Ф. Солдатенко, Ю.І.Терещенко. НАН України. Інститут історії України. – К.: НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України», 2011. – Кн. 1. – 390 с. Режим доступу: http://histans.com/LiberUA/978-966-00-1145-8/978-966-00-1145-8.pdf
7. Нариси історії української революції 1917–1921 років [Електроний ресурс] / Ред. кол.: В. А. Смолій (голова), Г. В. Боряк, В. Ф. Верстюк, С. В. Кульчицький, В. М. Литвин, Р. Я. Пиріг, О. П. Реєнт, О. С. Рубльов, В. Ф. Солдатенко, Ю. І. Терещенко; Авт. кол.: О. Д. Бойко, В. Ф. Верстюк (керівн.), В. І. Головченко, Г. Г. Єфіменко, С. В. Кульчицький, О. І. Лупандін, О. В. Михайлова, Т. С. Осташко, О. І. Павлишин, Р. Я. Пиріг, О. С. Рубльов, В. В. Скальський, В. Ф. Солдатенко. НАН України. Інститут історії України. – Кн. 2. – К.: НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України», 2012. – 464 с. Режим доступу: http://histans.com/LiberUA/978-966-00-0000-0/978-966-00-0000-0.pdf

8. “Українізація” 1920–30-х років: передумови, здобутки, уроки [Електроний ресурс] / Відп. ред. В. А. Смолій; Авт. кол.: В. М. Даниленко (кер. авт. кол.), Я. В. Верменич (заст. кер. авт. кол.), П. М. Бондарчук, Л. В. Гриневич, О. О. Ковальчук, В. В. Масненко, В. М. Чумак. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2003. – 392 с. Режим доступу: http://histans.com/LiberUA/966-02-2897-X/966-02-2897-X.pdf
9. http://pidruchniki.ws/16140505/kulturologiya/natsionalno-kulturne_pidnesennya_20-30-h_rokiv#985
10. http://www.nuos.edu.ua/files/Visotskii_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf
11. http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm
12. http://chitalka.info/gp_07/gp_07index.htm
13. http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm
14. http://www.franko.lviv.ua/faculty/Phil/madey_ist_ukr_cultury.pdf
15. http://www.nuos.edu.ua/files/Shieiko_Tishievska_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf
16. http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/

© Запоріжжя , 2021 рік